

Kaas & Brood

VOOR OLOFSPORTERS

REDACTIE: J.H.Daams, W.Nods, A.Nuis, R.van Zeijst
REDACTIEADRES: J.H.Daams, Valeriufterras 3 bov. Amsterdam-Z.

No.1

13 April

1953

Het Kaas- en Broodvolk.

In de Middeleeuwen trokken eens troepen opstandigen door Noord-Holland. Zij eisten een billijk deel van de eenvoudige levensbehoeften, daarom noemden zij zich het Kaas- en Broodvolk.

Ook in onze tijd blijkt soms de behoefte aan een omwenteling. Het studentenleven is van lieverlede verstard; velen moesten daardoor hun deel ontberen van de levensbehoeften der studenten: omgang met gelijkgestenden en andersdenkenden, een sociëteit, een vereniging zonder aderverkalking. Dit biedt nu de Olofspoort: kaas en brood voor ieder.

Brood is het dagelijks leven, de studie, kranten lezen, omgaan met familie en hospita.

Kaas kan zijn een gesprek met vrienden, een concert, een verliefdheid; het tragische zowel als het komische is typisch kaas.

Kaas én Brood is een synthese, waarin het hele leven besloten ligt. De Olofspoort is zulk een synthese en de weerspiegeling daarvan zult U vinden in dit blad, "Kaas en Brood": op het brood van het verenigingsleven, de kaas der redactie, die zich zal beijveren om U een pittig, smakelijk assortiment op te dienen.

Opmerkingen van keurmeesters en andere fijnproevers worden zeer op prijs gesteld, bijdragen van zelfkazers ook.

K. & B.

=====

BESTUURSMEEDEDELINGEN.

De sociëteit zal op Maandag 13 April heropend worden. We wensen U allen veel eieren.

Namens de Sociëteitscommissie,

W.van Eeden.

De rest weet GIJ beter

De redactie van dit blad, dat ik overigens alle succes toewens, heeft me verzocht 250 woorden te wijden aan de allereerste voorgeschiedenis van de Olofspoort. Hoewel 250 woorden weinig zijn, hoewel ik me alles niet zo precies meer herinner, hoewel Joost v.d.Bergh bijna van het begin af alles heeft meegemaakt en hij dus een beter geschiedschrijver zou kunnen zijn - maar misschien komt dat nog eens in het jubileumboek bij het 10-jarig of 25-jarig bestaan - wil ik toch graag aan dit verzoek voldoen. En wel voornamelijk daarom, omdat ik - nu zelf de Poort binnengegaan - daarin zoveel vind doorwerken in de geest van mijn gedachten in 1948 en die mijner vrienden, zoals ook in de jongste kennismakingstijd bij het debat over het contact met de maatschappij bleek.

Toen ik einde April 1949 mijn redacteurschap van Folia Civitatis neerlegde, gedeeltelijk daar ik ons de mogelijkheid ontnomen zag er dat grote blad van te maken, dat wij als oprichters ons gedroomd hadden, voorzover in dromen zulke exacte berekeningen kunnen voorkomen - als wij toen maakten, dacht ik zulks niet beter te kunnen doen, dan nogmaals uiting te geven aan mijn verlangen naar een nieuw soort gezelligheidsvereniging, waarin ook het nieuwe element der sociale verantwoordelijkheid in zou zijn vertegenwoordigd. De basis hiervoor leek mij te vinden in gezelligheid voor leden van studieverenigingen. Na de publicatië klampten de voorzitters van deze verenigingen mij op de Ledenraad aan en daarna vergaderden we verscheidene keren tot de zomer waarin zoiets en het niet kunnen krijgen van een sociëteit het plan verzengden.

Het is Bertus Huisman geweest, die op dit plan stiet, toen hij met andere plannen rondliep. In ons Politiea-dispuut Proubol werd hij ingelicht en we rieden hem, te trachten de oude Olofskerk annex kaasbeurs te zien te krijgen. Dit was meen ik eind 1950 - begin 1951. De rest weet gij beter.

13-3-'53.

L. Turksma.

=====

Afscheid

We hebben lang genoeg gelogen
je ogen zijn gebroken glas
je handen koud, het spijt me voor je
ik kan er niets meer aan doen.

Ik kan wel weer wat zachte woorden zeggen
jij knikken van ja, mijn winterjas strelen
maar de maan zou ons uitlachen.

Ik was voor jou niet meer dan één der
vele
gevoelige lantarenpalen langs de weg
ik tel mijn dagen uit in vuile overhemden.

A.N.

-.-.-.-

HET "PLAN HUISMAN" EEN VERBLISTERENDE ONTDEKKING.

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van de redactie om in de eerste nummers van "KAAS EN BROOD" iets te vertellen over de "geschiedenis" van de Olofspoort. Dat wil dus zeggen, dat ik het voornamelijk zal hebben over datgene wat vooraf ging aan de situatie, zoals die nu al enige tijd is, min of meer gestabiliseerd. Naar volledigheid kan ik natuurlijk niet streven. Veeleer neem ik deze gelegenheid te baat om niet steeds weer uitgenodigd te worden een mondeling exposé te geven van onze "Urgeschichte"! Te meer komt dit goed gelegen, daar dit mijn laatste studiejaar is, al voel ik me tegenwoordig ook al zo'n beetje in het nihilisme teruggeworpen - ten aanzien van het studentenleven dan - nu ik hier in Blokzijl weinig anders kan doen dan wat namijmeren over de dagen van "olim".

Het idee om in Amsterdam tot iets nieuws te komen werd bij mij gewekt, toen en nadat ik in het najaar van 1950 als reünist deelnam aan het eerste lustrum van de Utrechtse Stud. Ver. "PROMETHEUS". Deze vereniging had een nieuw en progressief element in het studentenleven gebracht, bezield als de oprichters waren door vele idealen, die in de bezettingsjaren waren geboren. Afgezien van het feit, dat ze eens en vooral breken wilden met de conventionele groentijd en veel "kouwe kak" het universiteitsriool uit wilden spoelen, was hun voornaamste "principe" toch wel: het afbreken van de

barrière tussen het geïsoleerde studentenbestaantje en "de maatschappij".

In het vage besef, dat zo iets ook in Amsterdam niet geheel overbodig zou zijn, nam ik contact op met het bestuur van de U.S.V. "Prometheus". Zij nodigden mij uit om een ledenvergadering bij te wonen, en nadat ik eerst wat op de soos had gebabbeld, kwam ik tot de verbijsterende ontdekking, dat de agenda een "plan Huisman" bevatte. Het gevolg van de enthousiaste stemming der Utrechtenaren was, dat er toen inderdaad een plan begon te komen. Dat was nog voor de Kerstvacantie in de cursus '50-'51.

Het Plan.

Het plan werd: de oprichting van een zustervereniging, een A.S.V. "Prometheus". Het lag in de bedoeling een oproep uit te sturen, ondertekend door een aantal studenten en ter aanbeveling mede ondertekend door b.v. enkele hoogleraren. Na overleg met prof. Smelik en Ds. van Veen, bleek dat dit laatste niet goed mogelijk was. De gang van zaken was nu deze, dat ik met een concept-oproep, die enige malen opnieuw gesteld werd, als visitekaartje gewapend, menig contact kon leggen met representatieve vertegenwoordigers van de B-kernen, daar de ongeorganiseerden voornamelijk eerst door de oproep bereikt zouden kunnen worden. Harry Timman, destijds praeses van Politeia, was de eerste contactpersoon en via hem kwam ik verder. Ik zie me nog zitten tegenover Leo Turksma (nu lid) en Bob Hurwitz, die nogal pessimistisch gestemd waren. "Moeten we dan nog eens enthousiast worden?!" Later vernam ik dat I.T. reeds bijna twee jaar geleden (29-4-'49) in Folia Civitatis had geschreven: "Een nieuw initiatief, ter voorkoming van verder verval", gericht tot de besturen van de B-kernen voornamelijk. Hij had toen o.a. geschreven: "Als men nu de oorzaken van het verval in al deze gevallen nagaat, dan stemmen deze merkwaardig overeen. Het zijn: de kleine omvang, de homogeniteit en de onmogelijkheid zich steeds met een bepaalde problematiek bezig te houden zonder een groter en heterogener gezelligheidsverband. Dit wijst in de richting van de oplossing. Deze verenigingen hebben een nieuwe grote gezelligheidsvereniging naast zich nodig. Immers tot de bestaande wenste men niet toe te treden"....."Door menigvuldige contacten komt er dan wel een huis met een grote zaal voor de nieuwe gezelligheidsvereniging"..... "Daarnaast zouden de verschillende verenigingen kamers kunnen hebben voor hun disputen. Hierdoor zou zowel aan de heterogeniteit, als aan de gezelligheid en de grote omvang voldaan worden!"

Of er toen serieuze pogingen gedaan zijn om tot oprichting

van die vereniging te komen, is mij niet bekend, maar wel zal hier de oorsprong liggen van het streven der B-kernen om tot de opzet van een federatief B-huis te geraken. Joost van den Bergh, destijds de landelijke praeses van de S.V.H.G., had bv. de financiële opzet daarvan in studie gehad. Welke gevolgen het had, dat ik hem op mijn ontdekkingstocht ontmoette, zal aan ieder lid van de Stud.Soc.Olofspoort onmiddellijk duidelijk zijn.

De Hoeksema's.

Zeer vruchtbaar zijn ook de contacten geweest met de heer en mevr. Fred en Elly Hoeksema, die aan de wieg van de A.S.V.A. hadden gestaan. Dat zal ook nog wel uit het vervolg blijken.

Ter informatie werden de rectores van A.S.C, en S.S.R. en de bestuursters van de A.V.S.V. bezocht, die welwillend instemden met de plannen om ter bestrijding van het nihilisme een nieuwe vereniging te starten, mits deze een eigen karakter zou dragen. Dat dit inderdaad het geval zou zijn, daarvan was de rector van de U.S.A. niet (zo maar) te overtuigen. Ook het contact kwam al moeilijk tot stand.

In de concept-oproep, die bij deze en dergelijke gesprekken tot leidraad diende, was allereerst sprake van een poging om een bijdrage te leveren tot de oplossing van het "nihilisten-probleem". Ook werd van de vroegere B-plannen gewag gemaakt en geconstateerd: "Thans beginnen we van de andere zijde en hopen we dat veel mensen uit de B-kernen lid zullen worden van deze nieuwe vereniging en dat onze toekomstige sociëteit plaats kan bieden aan bovengenoemde activiteiten" (nl. de lezingen en koffietafels van de B-kernen). De naam van de U.S.V. "Prometheus" werd genoemd en als eerste doel werd gesteld een "Prometheaanse vriendenkring" te vormen, die na de grote vakantie over zou kunnen gaan tot de oprichting van de A.S.V. "Prometheus".

In de laatste versie van deze concept-oproep werden enige punten als volgt geformuleerd:

1. Intensief contact met de "niet-studentenwereld".
2. In plaats van enigerlei vorm van groentijd een "intensieve kennismakingsperiode op voet van gelijkheid voor de kennismakers".
3. Contributie wordt voor ieder persoonlijk bepaald, waarbij de behoefte van de vereniging en de draagkracht van de student als maatstaf dienen.
4. Generlei onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke leden en evenmin principieel onderscheid

tussen jongere en oudere jaars.

5. Grondslag en doel zullen zo worden bepaald, dat de 19e eeuwse neutraliteit wordt overwonnen zonder in een wereldbeschouwelijke basisformulering te vervallen. Voornamelijk dient het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef te worden bevorderd."

Ter adstructie van ad 1° werd genoemd: "bv. door actief als leden mede te werken in het jeugdwerk van "Jongeren en Studenten". Door mee te doen aan de Samenwerking Arbeiders Studenten. (Deze S.A.S.-commissie van de A.S.V.A. is inmiddels reeds ter ziele. Voor altijd???....). Door contact met groepen op het gebied van cultureel werk etc. etc."

Uit het overleg met de JES resulteerde hun voorlopige toezegging dat wij hun clubhuis zouden kunnen gebruiken voor de samenkomsten van de vriendenkring. Later bleek dat deze toezegging praematuur was geweest. Toen we een ander onderdak moesten zoeken wees Hanneke Domisse op de St. Olofskapel (begin Zeedijk). Verschillende malen is de situatie daar bekeken door v.d. Bergh, de Hoeksema's, Ellen van Santen en ondergetekende. Dat was nog maar het begin van de weg die doodliep.

Nog enkele namen van mensen, die in het overleg werden betrokken en die spoedig een belangrijk aandeel in de werkzaamheden namen. Voorop dient Ben de Mare (VCSB) genoemd te worden; verder Daat Breebaart (NCSV en NSW), Corry Kerpenstein (VCSB), etc.

Een prettig onderhoud had plaats met de rector magnificus prof. Donkersloot en met de praeses van de ASVA, J.S. ten Brinke die de ASVA-akker zonder veel moeite en met animo voor ons ploegde. Uitdrukkelijk was ons streven immers geprojecteerd in het kader van ASVA en Civitas.

(wordt vervolgd)

L.J. Huisman.

"De Werf". Blokzijl.

=====

DE ROTTE KANDELAAR

Gooi het geloof niet met uw ouders weg
De paden wemelen van kelderdieren
Vergrijsd in een te vroeg betieren
Omdat velen zich omringen met een heg.

Hendrik Smaad.

=====

ASVA ledenraad:

Zeventig o/o stemde, zeven leden gekozen.

In de nieuwe ledenraad zijn de volgende Olofspoort-leden gekozen: Fenna van de Burg, Hans Bakker, Jan Hein Geraedts, Rob Hesper, Johnny Nijhuis, en Rutger van Zeijst. Ook Hans Murris die niet op de Olofspoortlijst, maar op die van de werkstudenten voorkwam, heeft een zetel veroverd.

Er is goed gestemd door de Olofspoorters. Hoewel de kiesdeler dit jaar iets hoger lag, werd onze fractie van 3 tot 6 uitgebreid. Weliswaar zijn op Fenna van de Burg en Hans Bakker uiteraard veel niet-Olofspoortstemmen uitgebracht, maar in totaal is er toch zeker door 70% van de leden gestemd. Moge dit enthousiasme behouden blijven!

=====

Voorzorg

Hier is een grote lus van touw
Gereed voor wie gered wil worden
Mijn liefste heeft mij juist gezegd:
"De ware Jacob wast de borden".

Boudewijn Trappist.

o-o-o-o-o

Allang naar de haaien

Mijn gedachten huichelen in de kapel
Onder het mom van kerkboek een goudopsnee roman
lezend, waarin liefde en haat
door Hendrik Smaad bedreven worden.
Lispelende kraaien ijsberen langs rijen banken
Vooraan zijn de kleinsten die God danken
voor het brood, dat vader verdiende
zijn knecht beurde maar een tiende
van 't loon
daar de zoon
moest studeren en bidden als de kraaien.
Zijn ziel is allang naar de haaien.

N.W.

=====

OVER KAAS, BROOD EN VOORWAARDELIJKE REFLEXEN.

(ten geleide)

Met vreugde voldoe ik aan het verzoek van de redactie om een begeleidend woord te schrijven voor het eerste nummer van "Kaas en Brood". Deze vreugde geldt vooreerst het feit van de oprichting van het blad op zichzelf - als teken dat er initiatiefkracht in de Vereniging leeft. In dit verband was bv. ook het optreden van Olofspoorters in de rampweek verheugend - als symptoom van initiatiefkracht en saamhorigheidsgevoel. De toenmalige activiteiten waren echter niet alleen de uitdrukking van onderlinge verbondenheid, zij hebben ook positief-vormend gewerkt in deze zin.

De initiatiefkracht is er dus, blijkens het symptoom "Kaas en Brood". Een tweede is nu echter of zij in "K. & B." een vorm gekozen heeft die creatief zal werken in de Olofspoort. Ten aanzien daarvan ontmoette ik nogal wat skepsis bij verschillende leden. "Een blad heeft geen zin" heet het. Dat betekent: geen enkel blad, ongeacht zijn kwaliteiten, heeft zin. Deze vooringenomenheid stoelt uiteraard op ervaring. nl. de ervaring dat een soort blad als hier opgezet, tóch altijd onleesbaar is.

U weet het dus, redactie: er bestaat een ingewortelde afkeer tegen dit soort periodiekjes. Maar Gij wist het toch (allang) - van die honden van Pavlov? U gaat vechten tegen de geconditioneerde bierkaai! Als men enig periodiekje in de bus vindt (bv. K. & B.) dan gaat de staart tussen de benen, de kop maakt een afwendend gebaar en de anders zo trouwe olofogen krijgen een glazige uitdrukking. In de Pythagorasstr. 114 zult U zelfs een kwaad-aardig onlust gegrom kunnen horen achter de brievenbus. Daar vindt U nl. een jarenlang getraind proefexemplaar, dat reeds 't verband gesourd heeft tussen de prikkels: contributie aanslagbiljet-periodiekje.

Maar wellicht bestaat er voor velen toch een zeker onderscheid en speuren zij differentiaties in de diverse prikkels "periodiekje". Op grond daarvan zullen zij aan het nog onbekende wat snuffelen. En dãn zal het de vraag zijn of de daarna regelmatig door U toegediende periodiekprikkel sterk genoeg zal zijn om een nieuwe geconditioneerde reflex te bewerkstelligen, nl.: Kaas en Brood - speekselafscheiding en tenslotte ook: aanslagbiljet-speekselafscheiding.

Het definitief toekennen van subsidie aan Uw instituut K & B. zal natuurlijk van het welslagen van dit experiment afhangen. Hoe U daartoe Uw experimenten moet inkleden kunt U ten

dele door voorafgaande geestesarbeid te weten komen.

Met deze opmerking kom ik weer tot mezelf, want ik geloof toch uiteindelijk meer in de geest dan in de beest (ondanks Darwin, Freud, Pavlov en "ik als ik"). In een volgend nummer hoop ik U behulpzaam te zijn bij die geestesarbeid - in de stijl van de eerste alinea's; niet zo honds, want ik ben geen cynisch filosoof.

R.Hesper.

=====

Dialogoog over het handhaven van de Westerse superioriteit.

Personen: Dr Winkelberrink, ethicus; Jozef Ravenhooft, student.

Winkelberrink: We moeten dus "the march of time" leren aanvaarden. Azië is bezig te ontwaken, nietwaar, en een dergelijke historische ontwikkeling valt niet stop te zetten, hoogstens te remmen.

Ravenhooft: Ook niet door de mensen, die zelf de ontwikkeling op gang hebben gebracht?

W: Die ontwikkeling is niet door mensen gewrocht, maar vloeit logisch voort uit de omstandigheden. De industriële revolutie, het kapitalisme-liberalisme, het socialisme en historisch-materialisme, al die dingen hebben ingewerkt op de Aziatische maatschappij. Om de technische en organisatorische vernieuwingen door te voeren, moesten de blanken aan de inheemse bevolking ontwikkeling geven, en deze verstandelijke ontwikkeling vormt de kern van de hele emancipatie-beweging. Dat is dus zuiver logisch geredeneerd, oorzaak en gevolg, maar nu het recht, dat deze volken hebben op emancipatie. De Chinese cultuur is eeuwen ouder dan de onze, evenals de Indische, en toch werden die landen enkel beschouwd als winge-westen, waar een soort gekleurde apen met enkele menselijke eigenaardigheden woonden.

R: Zo beschouwden zij ons waarschijnlijk, op hun beurt, maar wij waren tenslotte de baas.

W: Ja, door onze technische superioriteit; maar je ziet ook, zodra we die voorsprong kwijtraaken, zoals tegenover Japan..

R: Juist, daar wilde ik het over hebben. Kijk eens, wij waren dus in die contreien de baas; laten we nu eens aamemen, dat we de bevolking onderdrukten en af en toe decimeerden - wat per sé een te grove generalisatie is - dan is het toch wel moeilijk voor ons te slikken, als we zelf zo'n behandeling ondergaan, in dit geval van de kant van de Jappen. Misschien zoudt U spreken van rechtvaardigheid

en vergelding, maar U zult dan toch zelf wel inzien, dat zoiets in concreto dwaasheid is. We vechten toch immers in laatste instantie alleen voor ons belang, zoals ook ter Braak weleens heeft opgemerkt en dat belang ligt bij de Europeanen, niet bij de Jappen!

W: Dan kun je het aan de andere kant Japan niet kwalijk nemen, dat het, zonder ter Braak nog wel, ook op dat idee kwam, en een Realpolitik ging voeren...

R: Nog niet realistisch genoeg!

W: In ieder geval, het zal de rest van de Aziaten ook bitter weinig gezegd hebben, dat nu de ene vreemde heerschappij door de andere, die misschien nog slechter was, werd vervangen; ook al werd daarbij gesmeten met het "Azië" voor de Aziaten!"

R: O, als U wilt zouden we bijvoorbeeld ook over het huidige bewind in Indonesië kunnen spreken, of Malakka, Indo-China, of nog hoger op. Nu goed, praatjes over die onderwerpen zijn ongeveer even origineel als sonnetten aan verre geliefden en veel slechter verteerbaar.

W: Wat mij betreft, ik zou dan wel graag tot een conclusie willen komen. Kunnen we niet zeggen, dat deze ontwikkeling overeenkomst vertoont met de ondergang van het Romeinse rijk, of nog beter: van Griekenland?

R: Nee, daar ben ik vierkant tegen!

W: Ja, de analogie gaat natuurlijk maar tot op zeer beperkte hoogte op.

R: Dat nog daargelaten: die Grieken en Romeinen zijn dood, en staan alleen nog als verschijnsel in de geschiedenisboekjes, maar zover ben ik nog niet en U, misschien, evenmin. Daarom ben ik niet tevreden met een beetje gaan zitten kijken, hoe aardig alles wel naar de regels verloopt. Nee, we moeten ons handhaven, al zegt de geschiedenis ook honderdmaal, volgens U dan nog altijd, dat we dat niet mogen.

W: Wat wil je dan: de hele wereld?

R: Zeker, dat lijkt me de beste oplossing, en dus de juiste. U bent er toch, meen ik, ook wel van overtuigd, dat de mens toch eigenlijk gewoon een soort dier is, ondanks alle zelfverheffing van onze voorouders?

W: In zekere zin, ja, maar wat heeft dat met Azië te maken?

R: Dit: als de een of andere stam van het mensenras lastig wordt, zoals alweer Japan, dan zijn dit dus lastige beesten, die we moeten uitroeien; en dan hadden die twee atoombommen door een serie andere gevolgd moeten worden, zodat dit

resultaat tenminste vrijwel bereikt zou zijn.

W: Verdraaid, Jozef, je spreekt over lastige beesten, maar het zijn dan toch nog evengoed onze medemensen?!

R: O ja, daarom richten we een mooi monument voor ze op, als ze eerst maar eenmaal verdelgd zijn. Nu, en de rest is eenvoudig: de lastige niet-Europeanen verdwijnen, de rest wordt blijvend onderdrukt en voordat de Westerse volken in de gaten hebben, dat hun "common interests" nu ook verdwenen zijn en ze dus weer met elkaar gaan bakkeleien, is onze tijd wel om en zo is ons belang dus tenminste op gepaste wijze gediend.

v.Z.

=====

Hesper tijdens verenigingsgesprek:

"Stond slechts Marx nog naast mij, om dit met eigen ogen te aanschouwen" (F.Engels)

o-o-o-o-o-o-o-o

Gewoon doen

Gewoon doen, en het plein verdelen
Voor Henny de KK - burelen
Voor Hesper NIA, de fontein voor Aad
Voor mij het paleis dat niet bestaat
Maar Mari krijgt de hele galerij
Om in te veyen, en de scoos erbij.

Boudewijn Trappist

==*==*==*==*==

K. & B.
VOOR OLOFSPOORTERS.